

de monding, des nachts echter op den stroom ankeren moesten. Het was om zoo te zeggen ook het eenigste gedruisch dat wij veroorzaakten, want nauwelijks was des avonds het ligte roeiwerk met de lange riemen afgeloopen of de vroegere sombere rust keerde terug, de doodsche, beweginglooze stilte die ons dag en nacht omgaf, alleen was het nachtelijk zwijgen tusschen de hooge groene wanden van den eenzamen stroom, nog drukkender en beangstigender als daar buiten voor de monding.

De kleinste voorvallen, de onbeduidendste verschijningen waren hoogst welkome afwisselingen, ja zaken van beteekenis voor ons geworden, zoodat de vlucht eener zeemeeuw, of het opspringen van een vischje uit het water, als gewichtige gebeurtenissen aller blikken, aller opmerkzaamheid tot zich trokken. En toen zelfs eenige met den stroom afdrijvende schillen van kokosnoten zichtbaar werden, steeg de nieuwsgierigheid bijna tot opgewondenheid. Want, hoewel in de tropen elke rivier het vuil en den afval van mijlenlange streken den oceaan tegemoet voert, hadden wij toch in deze monding, behalve eenig drijfhout en bladeren, zoo weinig daarvan gezien, dat wij ons zelve herhaaldelijk afvroegen, waar toch die bewoners zouden zitten, die wij van de zee af moesten houden en die er niet eens bij schenen te willen komen. Nieuwsgierig volgde het oog de zich in een kring ronddraaiende vruchtenschillen die berichten uit het geheimnisvolle binnenland brachten, die van de aanwezigheid des menschen, van de nabijheid des vijands spraken. Toen zich echter niets anders vertoonde, verdween weldra de belangstelling in de noten en hoewel deze nog dikwijls en vooral des avonds in groote hoopen voorbijdreven, gaf toch niemand meer daarop acht.

De stilte welke wij volgens onze instructie in acht moesten nemen — alsof het ons omringende sombere zwijgen nog niet stil genoeg, niet doodsch genoeg was —, het verbod van alle gemeenschap met den wal — alsof er ons aan gelegen kon liggen, omgang te zoeken met apen en krokodillen — waren wel is waar gemakkelijk op te volgen voorschriften, maar de ontzenuwende werkeloosheid en geestdoodende verveling waartoe diezelfde instructie ons veroordeelde, stelden het gezellig vroolijke gemoed van den aan leven en beweging gewenden Jan-maat op eene harde proef.

Doch met welke doffe onverschilligheid en stompzinnige gelatenheid wij ook de lange dagen voorbij zagen sluipen — het was toch voornamelijk in de stille nachturen, dat de gedachte, volkomen afgesloten te zijn van de overige wereld, ons op zonderlinge wijze aangreep en ontroerde.

Als de laatste lichtgloed van den stervenden dag over den tragen stroom gleet; als de purperen verten met het vale grijs van den hemel begonnen te versmelten en het stille woud de uitdrukking van sombere, duistere majesteit aannam; als de spookachtig grillige silhouetten der boomen steeds zwarter werden, hunne donkere schaduwen zich steeds dichter te zamen trokken totdat de gansche omgeving zich in tastbare duisternis had opgelost — dan was onze vereenzaming volkomen. — De vochtige, ondoordringbare nevelzee, die om en over ons vloeide, scheen ons van eene ontoegankelijke wereld